

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

De quarto necessario ad iustificatione[m] impij, scilicet de remissione tam
venialium, quàm mortalium peccatorum, quò ad culpam & pœnam
æternam & purgatoriam, & cur contritioni specialiter ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

tam intentus, quod, secundum Richardum propter eius perfectionem & sensibilem dolorem, causatum ex perfectione actus illius, mereretur poenitens remissionem totius poenae peccato debitae. Quod tamen non conuenit cui libet contritioni, quia non semper cum remittitur offensa, remittitur emenda satisfactoria. Et si obijciatur illud Sapientis: *Per quae peccat quis, per haec & torquetur.* Dicendum, quod membra corporis non peccant nisi instrumentaliter, ita quod (secundum Anselmum de conceptu virginali) quicquid faciunt, totum imputandum est voluntati: & ideo verbum illud intelligitur secundum congruitatem, non secundum necessitatem. Veruntamen post quantamcunque contritionem necessario semper requiritur confessio, & alicuius operis poenitentialis exploratio, si facultas & opportunitas adfuerit. Nec etiam contritio quantacunque magna fuerit, poenam vel culpam remittit, nisi sit cum proposito confitendi, & iudicium ecclesiae subeundi, si facultas adfuerit. Alius autem dolor existit in sensualitate, qui est passio quaedam sensualitatis ex displicentia peccati causata. Et hic dolor duplex distinguitur, sicut quandoque causatur ex consideratione amissionis cuiusdam honestatis, seu gloriae accidentalis per peccatum, sicut fit in mulieribus inaequalitatem corporis amittentibus. Et talis dolor potest esse nimis magnus, sicut etiam cum quis pro peccatis nimis affligit corpus suum: quia neuter est ipsi poenitentiae essentialis. Quandoque vero directe causatur per quaedam redundantiam ex displicentia voluntatis: & sic videtur quibusdam, quod hic dolor non potest esse nimis magnus, etiam si corrumpet corporis harmoniam ad vitam necessariam, sicut de quibusdam legitur. Caueat tamen quis, ne ex intentione feratur ad procurandum talem passionem, sed in doloribus se temperet, ne ante tempus spiritualem profectum amittat.

De quarto necessario ad iustificationem impij, scilicet de remissione tamen venialium, quam mortalium peccatorum, quod ad culpam & poenam eternam & purgatoriam, & cur contritioni specialiter adscribitur. Cap. VI.

Reuertere, reuere Sunamis, reuere, ut intueamur te. Merito dicit sponsa alibi in Canticis: *Vadam ad montem myrrhae,* id est, doloris cordialis, & displicentiae mentalis: quia secundum Alexandrum de Hales in 4. lib. Sententiarum, Displicentia peccati est auersio mentalis ab omnibus peccatis: ideo semper est necessaria.

Q 3

III.
Cant. 4.

necessaria, quia nunquam peccatum veniale, vel mortale dimittitur, etiam quò ad culpam, affectu in illud remanente, cum affectus potius reputatur in peccatum, quàm actus. Est enim affectus tanquam formale ipsius peccati, & actus materiale. Hinc sicut mortale nunquam in hac vita deletur manente voluntate, sic nec veniale, quod est maioris adhaerentia respectu animae, quia maior est pronitas animae ad veniale quàm ad mortale. Nam sic adherent animae venialia, quòd nò quacunq; gratia gratum faciente tolluntur, quàm diu voluntas infixata remanet. Licet enim gratia (simpliciter loquendo) potètiore est quam natura, dicente Apostolo: *Omnia possum in eo, qui me confortat*: tamen quia ex providentia diuina, qua indita est humanae voluntati volendi libertas hoc vel illud, prouisum est humanae libertati, quòd in voluntate plenam efficaciam non habet, ipsa contradicere: licet habeat ipsa obediens. Hinc opus gratiae non est ordinare voluntatem deordinatam, dùmmodò persistat in pertinacia ne ordinetur. Nec etiam est opus gratiae delere peccatum deordinans ipsam voluntatem. Et si quaeritur: Quando tunc illud veniale peccatum dimittitur, cui scilicet affectus est infixus vsque ad mortem (Respondet in 4. lib. Sententiarum Bonauentura: quòd quaedam venialia remitti possunt in purgatorio, quando quis transit cum venialibus, pro eo quòd gratia non fuit adiuta finaliter ad illa delenda: quia voluntas post hanc vitam, remoto iam fomite prohibere, potest esse còformis gratiae, quàmuis non potest esse adiutrix, pro eo quòd cessauit tempus meriti: & ideo indiget adiutorio exteriori. Et cum nò sit locus Sacramento, habet adiutorium ignis punitiui, qui dicitur ideo purgatorius, quia purgatur anima à peccati scoria, & à veniali culpa. Et hoc innere videtur Dominus in Euangelio, cum ait: *Quicumque dixerit verbum contra Filium hominis, remittetur ei, neq; in hoc saeculo, neq; in futuro*. In quo videtur includere, q. aliqua peccata remittuntur in futuro saeculo. Ex his patet, q. poenitentia de venialibus etià est necessaria, quia remitti non possunt sine poenitentia, nec stare possunt cù gloria, cum voluntas per vnà motu obliquata, rectificari nò potest, nisi per motu contrariu. Et hoc est veru secundum Richardu, q. quo ad eorum remissionem de lege communi poenitentia de venialibus est necessaria implicite & explicite, in speciali vel in communi: quia quamdiu voluntas actualiter inhaeret inordinationi, tamdiu oportet eam inordinatam esse. Sed ad remissionem venialis peccati necessarium est, quòd voluntas

Philip. 4.

Venialia
stant simul
cum gratia
Dei.

Purgatorii
quoniam
peccata
purgat.

Matth. 12.

Poenitentia
etià de ve-
nialibus ne-
cessaria est
esse.

Remissio

voluntas inherere desinat tali deordinationi. Nec tantum hoc sufficit de lege communi, sed etiam requiritur, quod inordinationem prateritam explicite, vel implicite detestetur actualiter, ut illa detestatio sit totius emende solutio, vel radix & fundamentum totius solutionis. Licet autem ad remissionem venialium exigatur eorum detestatio, non tamen requiritur eorum confessio, quia simul stare possunt cum gratia, nec separant a regno militantis Ecclesie, nec triumphantis, & per solam contritionem deleri possunt, post hanc etiam vita remitti possunt. Denique secundum Bonaventuram, per ipsam gratiam, per se loquedo, obediens tamen voluntate, dimittitur culpa: per gratiam vero cum dissensu perpetuo voluntatis, & detestatione peccati sine fine, dimittitur reatus aeternae poenae, non tamen ex vi ipsius voluntatis, sed ex gratia cum hac voluntate. Sed gratia secundum quod adiungitur ei dolor sensibilis, delet poenam purgatorij, sub conditione tamen, scilicet si dolor ille culpae convenienter respondeat. Sed gratia, secundum quod ei coniungitur dolor compassionis siue misericordiae, qua poenitens effunditur circa opera pietatis & satisfactionis, quae consistunt in tribus, delet poenam temporalem, etiam mortalibus debitam.

Veruntamen, licet in contritione de mortalibus requiratur firmum propositum nunquam peccandi mortaliter, tamen in contritione de venialibus non exigitur propositum non peccandi venialiter: sed sufficit, quod ei peccatum prateritum displiceat, & infirmitas, qua ad veniale peccatum inclinatur, quamvis ab eo penitus immunis esse non potest, dicens cum Psalmista: *Tota die contristatus ingrediebar, quoniam lumbi mei impleti sunt infusionibus, & non est sanitas in carne mea.* Et talis dolor contritionis praeservat infirmas mentes, ne defluant in peccata. Unde oportet, quod voluntas determinate fixa non maneat in aliquo veniali, cum illud sit retentum: nec dimitteretur in contritione generali, nec speciali. Nam licet omnia venialia vitari non possunt, eo quod ex infirmitate naturae contingunt, tamen singula vitari possunt. Omnia vero mortalia vitari possunt per medium salutiferam poenitentiam, quae dicitur secunda tabula post naufragium. Alioquin, nisi poenitentiam egeritis, omnes simul peribitis, ut dicitur apud Lucam. Nam, secundum Richardum super librum 4. Sententiarum, quamvis per poenitentiam informetur, siue accipiatur pro habitu, siue pro actu exteriori, vel interiori, siue pro omnibus simul, non potest remitti peccatum, nisi dispositivum, in quantum homo per ipsam disponitur ad suscipiendam Dei

Q 4. gratiam:

Remissioni
mortalis
peccati ne-
cessaria
quae?

Remissioni
mortalis
peccati ne-
cessaria
quae?

Psal. 37.

Lucae 13.

gratiam: tamen specialius, & directius disponit hominem ad peccati remissionem, quam alia quacunque virtus informis: quia omnia peccata in hoc conueniunt, quod vnumquodque est quaedam iniustitia contra iustitiam legis diuinæ. Pœnitentia verò specialiter & directè disponit hominē ad hoc, vt possit & velit pro illi iniuria debitā emendam facere. Et licet informis pœnitentia per se digna non est formati per gratiam, tamen de congruo meretur suam informationem, & ex consequenti peccatorum remissionem: quæ duo Christus meruit de condigno vnicuique pœnitenti, & quod in se est, fideliter facienti. Et licet bonitas nostræ pœnitentiæ sit finita, virtus tamen meriti Christi (sine qua per pœnitentiam mereri non possumus peccati remissionem) aliquo modo est infinita, in quantum scilicet fuit meritum illius, qui bonitatem habet infinitam: principaliter tamen in actibus pœnitentiæ remissio peccatorū adscribitur actui cōtritionis: & hoc ex eo, secundum Gulielmū in suo Sacramentali quia dæmon est *inimicum omnis* peccati, quod quidem peccatum, sequens naturam illius, à quo processit, possessorem suum, id est, peccatorem facit esse superbū, rigidum, & durum, in diabolicam eum quodammodò transformans similitudinem. Hinc quamdiu quis est in peccato, reperitur contumax, durus & elarus, sicut ait Dominus de Pharaone: *Indurabo*, id est, indurari permittam, subtrahendo gratiā, quæ nata est cor hominis mollificare, cor Pharaonis, & non dimittet populum. Sed quia contraria contrarijs curantur, & contritio atque humilitas quasi contraria sunt ipsi duritiæ & elationi, ideo huic actui deletio culpæ magis attribuitur, quia *sacrificium Deo spiritus contribulatus*. Ex hoc etiam apparet conueniens ratio, quare propter talem contumaciam & duritiem, tantum quis excommunicari debet, & non aliās. Bernardus in lib. de Consideratione: Quid est, inquit, cor durum? Ipsum est cor durum, quod nec cōpunctione scinditur, nec pietate mollitur, nec precibus mouetur, nec minis cedit, sed flagellis induratur. Ingratum est ad beneficia, infidum ad consilia, seuum ad iudicia, inuerecundum ad turpia, inhumanum ad humana, temerarium ad diuina, peccatorum praeteritorum obliuiscens, praesentia negligens, futura non prouidens.

Confessio apud quos sit necessaria: quando possit differri: & que requirantur ad dignam satisfactionem: de signis quoque vere pœnitentiæ. Cap. VII.

Rener

Tobiz 4.

Exod. 4.
& 7.

Psal. 50.

Cor durum
quid sit.